

DOI [https://doi.org/10.58442/3041-1831-2024-29\(58\)-154-167](https://doi.org/10.58442/3041-1831-2024-29(58)-154-167)
УДК 37.035:378.14

Сергієнко Анфіса Сергіївна,
старший викладач кафедри фундаментальних
і галузевих юридичних наук
Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського.
Кременчук, Україна.

 <https://orcid.org/0000-0002-3863-5218>
anfisa.shmelyova@gmail.com

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В СИСТЕМІ ЦІННОСТЕЙ МАГІСТРІВ-ПРАВНИКІВ: ЮРИДИЧНИЙ ТА ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТИ

Анотація. У статті розглянуто поняття академічної доброчесності та його місце у системі цінностей майбутніх магістрів-правників. За допомогою термінологічного аналізу визначено сутнісні характеристики категорій «доброчесність», «академічна доброчесність». Здійснено огляд законодавства, що регулює відносини учасників освітнього процесу в контексті академічної доброчесності. Наголошено, що академічна доброчесність магістрів-правників є однією з важливих складових діяльнісного компонента ціннісно-сислової компетентності. Зазначено, що формування академічної доброчесності розпочинається в процесі здобуття освіти і відбувається як у юридичному, так і в педагогічному аспектах. Акцентовано, що юридичний аспект полягає у визначенні різних видів порушень академічної доброчесності й встановленні юридичних наслідків за ці порушення. Педагогічний аспект передбачає проведення закладами вищої освіти (ЗВО) просвітницьких заходів серед майбутніх юристів щодо впровадження принципів академічної доброчесності. Здійснено співвідношення педагогічного й юридичного аспектів дотримання норм академічної доброчесності. Наведено і обґрунтовано шість фундаментальних принципів, розроблених Міжнародним центром академічної доброчесності, дотримання яких забезпечує імплементацію академічної доброчесності в освітній процес ЗВО. Підкреслено, що для моніторингу впровадження академічної доброчесності ефективно використовувати онлайн-опитування учасників освітнього процесу. Для цього фахівці ЗВО мають розробляти відповідні анкети. На прикладі Кременчуцького національного

університету імені Михайла Остроградського розглянуто заходи, за допомогою яких в ЗВО може ефективно здійснюватися імплементація принципів академічної доброчесності: гостьові онлайн-лекції за участю запрошених педагогів; вебінари, під час яких досвідчені фахівці обговорюють зі здобувачами вищої освіти будь-які складні питання, що стосуються проблем дотримання академічної доброчесності; інформаційно-просвітницькі акції для усіх бажаючих, на яких студенти діляться власним досвідом і обмінюються корисною інформацією з питань академічної доброчесності. Обґрунтовано, що постійна популяризація ідей академічної доброчесності серед майбутніх юристів за допомогою належної організації цінніснотворчого освітнього середовища, створює умови для формування високоморального свідомого юриста.

Ключові слова: академічна доброчесність; ціннісно-сміслова компетентність; шахрайство; хабарництво; порушення інтелектуальної власності.

ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми / Statement of the problem. Поняття доброчесності глибоко вкорінене в українську педагогіку. Філософ Григорій Сковорода іще у XVIII столітті увів у нашу культурну традицію термін «добронравіє» для позначення цієї етичної категорії. Реформа вищої освіти в Україні лише актуалізує це й так нечуже для української педагогічної традиції питання. На відміну від широкого поняття етичної та філософської категорії «доброчесності», «академічна доброчесність» – це категорія не лише педагогічна, а іще й нормативна, прописана у вітчизняному законодавстві й міжнародному праві. Тому проблема формування академічної доброчесності у майбутніх магістрів права має розглядатися одночасно у юридичному та педагогічному аспектах. Щодо юридичного аспекту, нормативне регулювання академічної доброчесності здійснюється за допомогою статей 41 і 42 Закону України «Про освіту». Відповідно до цього Закону, академічна доброчесність – це «сукупність етичних принципів», з одного боку, та чітких, «визначених законом правил», з іншого. Зокрема, згідно зі ст. 42 ч. 1 Законом України «Про освіту», академічна доброчесність – «це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або

наукових (творчих) досягнень» [1]. 2017 року Кабінетом Міністрів України було затверджено «Положення про Національний репозитарій академічних текстів». У ч. 3 цього Положення йдеться зокрема про те, що «основною метою Національного репозитарію є сприяння розвитку освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності шляхом поліпшення доступу до академічних текстів та сприяння академічній доброчесності» [2]. Для запобігання фактів академічної недоброчесності у науковій спільноті 2022 року Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) було розроблено і затверджено «Порядок розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації». 8 січня 2024 року НАЗЯВО було розроблено і внесено до Верховної Ради проект Закону України «Про академічну доброчесність», який містить майже усі норми законодавства, що стосуються принципів, правил, механізмів формування академічної доброчесності та який після його прийняття буде регулювати суспільні відносини, «що виникають у зв'язку із провадженням академічної доброчесності» [3].

Дотримання принципів академічної доброчесності у закладах вищої освіти (ЗВО) передбачає: посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей, дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність; справедливе оцінювання результатів навчання за прозорими критеріями.

Цих правил та принципів повинні дотримуватися всі учасники освітнього процесу у своїй діяльності, щоб забезпечити довіру до результатів навчання, наукових та творчих досягнень.

Аналіз (основних) останніх досліджень і публікацій / Analysis of (major) recent research and publications. Формування академічної доброчесності як однієї з важливих складових діяльнісного (або поведінкового) компонента ціннісно-сислової компетентності майбутніх юристів є предметом досліджень багатьох науковців. На думку Т. Головань, «юриспруденція належить до тих небагатьох видів діяльності, в яких моральність і духовність передують ознакам професійної майстерності» [4, с. 119]. Водночас, дослідниця зауважує, «що формування доброчесності як основи професійної поведінки та нетерпимості до недоброчесної поведінки розпочинається в процесі здобуття освіти» [4, с. 118].

Здійснюючи аналіз сутності й трактування поняття «академічна доброчесність», О.Шинкарук визначає її як «сукупність морально-правових норм, принципів та цінностей, які спрямовують та регулюють поведінку учасників освітньо-наукового процесу закладів освіти та науки» [5, с. 376]. Розглядаючи сутнісні й змістовні характеристики академічної доброчесності з позицій аксіологічного підходу, С. Мазуренко «до етичних та багато інших цінностей, які становлять внутрішній зміст і обсяг поняття «академічна доброчесність» відносить такі як: цілеспрямованість, довіра, чесність, відповідальність, щирість, справедливість, поважне та чемне ставлення до людей, важливою етичною цінністю є і самовладання та багато інших, кожна з яких, в залежності від конкретних обставин, може стати необхідною умовою для реалізації цілей особистості, за наявності у неї певних вольових якостей» [6, с. 211].

Юридичний аспект регулювання академічної доброчесності у ЗВО досліджують А. Гуржій і В. Вакулук [7], Д. Казначеева і В. Казначеев [8], О. Бернацький [9]. Правове регулювання академічної доброчесності, на думку А. Гуржія і В. Вакулук, полягає у «законодавчому закріпленні й встановленні законодавцем детального переліку порушень академічної доброчесності» [7, с. 27]. Дослідники Д. Казначеева і В. Казначеев привертають увагу до «забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень шляхом формування у учасників освітнього процесу взаємоповаги, внесення до компонент програм навчальних дисциплін, спроможних формувати компетентності із академічної доброчесності, виявлення академічного плагіату шляхом використання спеціальних комп'ютерних систем, створення умов, що унеможливають порушення принципів академічної доброчесності, притягнення до відповідальності за порушення таких принципів» [8, с. 240]. Підкреслюючи дуалістичну природу академічної доброчесності, О. Бернацький зазначає, що «академічна доброчесність, як явище, базується на етичних принципах та правових нормах» [9, с. 80]. Дослідник визначає академічну доброчесність як «сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової і творчої діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та наукових досягнень» [9, с. 80].

Інтересною в педагогічному аспекті є думка зарубіжної дослідниці А. Девіс (A. Davis), яка, аналізуючи впровадження академічної доброчесності в освітній процес ЗВО, слушно зауважує, що «академічна доброчесність стосується здебільшого не студента, а викладача. Викладач

– це капітан корабля. Якщо капітан не виконує свої обов'язки, що відбувається з екіпажем? Отже, капітан має бути відданий справі» [10, с. 9].

Проте й вітчизняні, й зарубіжні дослідники підкреслюють, що сутність академічної доброчесності має розглядатися одночасно у кількох аспектах, ключовими з яких є юридичний і педагогічний.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Мета статті полягає у дослідженні сутності академічної доброчесності та її місця в системі цінностей майбутніх юристів у юридичному і педагогічному аспектах.

Відповідно до зазначеної мети поставлено такі **завдання**: теоретично дослідити сутність академічної доброчесності, розкрити її фундаментальні принципи, окреслити засоби її формування й імплементації у систему цінностей майбутніх юристів.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ / THEORETICAL FRAMEWORK

Теоретичні питання визначення сутності доброчесності як явища, дотримання принципів академічної доброчесності у ЗВО, її формування у здобувачів вищої освіти розглядаються у працях вітчизняних дослідників (Є. Суліма і С. Деніжна [11], Я. Волошина [12], Ю. Гончарова [13]) і зарубіжних учених (Т. Fishman [14], С. James [15], J. Bieliauskaitė [16]).

Академічна доброчесність – це комплексне поняття. Воно поєднує ціннісні складові здобувачів вищої освіти з їхнім практичним значенням і застосуванням. Міжнародний центр академічної доброчесності (International Center for Academic Integrity, ICAI) визначає шість фундаментальних принципів академічної доброчесності. Це – чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність та сміливість.

Автори проекту «Фундаментальні цінності академічної доброчесності», які є представниками Міжнародного центру академічної доброчесності, пропонують «розглядати вказані цінності не як абстрактні принципи, а використовувати їх для розвитку здатності приймати етичні рішення та діяти відповідно до них, втілюючи свої моральні ідеали в практичній діяльності» [11].

Чесність має бути беззаперечною основою навчання, викладання і здійснення досліджень. Вона є обов'язковою передумовою довіри, а відтак – і взаємної відповідальності та успішної співпраці в будь-якому колективі. Говорячи про чесність в контексті юридичної діяльності, Елеонора Рузвельт зокрема стверджувала: «Правосуддя не може бути справедливим лише для

однієї сторони, але має бути справедливим для обох» [14]. Чесність в сфері юридичної діяльності означає професійну доброчесність. Під професійною доброчесністю юриста Я. Волошина розуміє «таку поведінку, яка полягає у формуванні самостійної та відповідальної позиції фахівця, спроможного завдяки своєму професійному хисту використовувати знання на практиці, забезпечувати надання якісних юридичних послуг та отримувати вагомі правові результати від здійснення професійної діяльності шляхом утвердження принципів верховенства права, законності, чесності, справедливості, добросовісності, сумлінності тощо» [12 с. 16]. Дослідниця визначає «ключові ознаки професійної доброчесності юриста як правової категорії, до яких належать: правова поведінка (дії або бездіяльність); суб'єкти – представники різних юридичних професій; нормативні правила і принципи професійної етики; компетентність; правові результати» [12, с. 16].

Довіра – це надбудова чесності майбутніх юристів. Її у магістрів-правників можуть сформулювати лише викладачі, які вміють чітко пояснювати очікування та вимоги суспільства до майбутніх юристів. На формування довіри безпосередньо впливає справедливість. Непрозоре або упереджене оцінювання унеможливорює довіру. Саме так важливо, щоб викладачі чітко пояснювали критерії, за якими вони оцінюють завдання. Окрім того, атмосфера довіри неможлива без взаємної поваги. Усе це формує культуру спілкування здобувачів вищої освіти: коли викладачі з повагою ставляться до студентів, дослухаються до їхніх думок, – мають право очікувати поваги й до себе. Відповідальність – п'ятий фундаментальний принцип, що підтримує реалізацію доброчесності в освітньому процесі. Загалом кожен представник освітньо-наукової спільноти має нести відповідальність за доброчесність упродовж освітнього процесу. Бути відповідальним для майбутнього юриста, наприклад, означає опиратися тиску одногрупників, якщо вони намагаються вчинити нечесно, та відстоювати доброчесні принципи та правила. Відповідальна поведінка своєю чергою є ознакою сміливості – риси особистості, яку демонструють ті, хто чинить за правилами доброчесності, незважаючи на страх чи тиск оточення. Бути сміливим означає діяти згідно з власними принципами, переконаннями та цінностями.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH METHODS

Для досягнення мети використано такі загальнонаукові методи дослідження: аналіз науково-педагогічної літератури з проблеми дослідження, синтез, узагальнення теоретичного матеріалу, описовий метод для характеристики практичного досвіду розв'язання поставленої проблеми.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH RESULTS

Академічна доброчесність у системі цінностей майбутніх магістрів-правників займає одне з центральних місць, адже належне ставлення до неї є наслідком сформованої раніше правової свідомості. Академічна доброчесність – складне явище, тому її порушення може мати як педагогічні, так і юридичні наслідки. Одним із розповсюджених різновидів педагогічної відповідальності є відмова здобувачеві вищої освіти у захисті випускної кваліфікаційної роботи унаслідок плагіату. Виявлене хабарництво з боку здобувача складає вже юридичний аспект проблеми, оскільки може утворювати склад кримінального злочину. Шахрайство у вигляді отримання здобувачем вищої освіти копії екзаменаційних білетів, питань чи завдань має наслідком повторне складання заліку або іспиту (педагогічний аспект), водночас поширення або публікація курсів лекцій, роздавальних матеріалів або іншої інформації, наданої викладачем, з метою продажу, а також використання їх для будь-яких комерційних цілей має вже правову (адміністративну) відповідальність, оскільки це – порушення інтелектуальної власності викладача, що регулюється законодавством про авторське право та суміжні права.

Для дотримання принципів академічної доброчесності кожному ЗВО необхідно розробити, затвердити та оприлюднити відповідне положення, в якому будуть викладені головні принципи і стандарти академічної доброчесності й яке буде регламентувати і регулювати відповідні норми поведінки усіх учасників освітнього процесу. Під час розробки варто долучити до цього процесу якомога більше представників керівництва ЗВО, науково-педагогічних співробітників, докторантів, аспірантів та інших здобувачів освіти; врахувати всі правові та етичні принципи академічної доброчесності; оприлюднити створене положення щодо дотримання академічної доброчесності якомога ширше.

Як приклад можна взяти Кодекс академічної етики Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського (КрНУ), де подано таку необхідну інформацію щодо дотримання академічної доброчесності: правові та етичні принципи академічної доброчесності в ЗВО; перелік можливих порушень академічної доброчесності; інформаційні заходи із формування академічної доброчесності та попередження фактів її порушення; порядок реагування ЗВО на можливі факти порушення академічної доброчесності та можливі види відповідальності за ці порушення.

Доброчесна поведінка разом із іншими важливими показниками, що формують ціннісно-сміслову компетентність (розвиненою правовою культурою, громадянською свідомістю), має бути, на наш погляд, невід'ємною складовою діяльності юриста-професіонала.

Поступове включення академічної доброчесності у систему цінностей майбутніх юристів передбачає проведення ЗВО таких заходів: просвітницька робота серед здобувачів вищої освіти щодо впровадження принципів академічної доброчесності; практичні заняття з питань академічної доброчесності, упродовж яких вивчаються теми «доступні методи пошуку інформації», «коректне посилання на джерела», «робота над критеріями оцінювання та їх застосування» та ін.

Також для моніторингу ефективності впровадження академічної доброчесності в КрНУ фахівцями Центру моніторингу якості освіти та академічної чесності розроблені відповідні анкети, за допомогою яких на постійній основі проводиться опитування учасників освітнього процесу (педагогів та студентів). У підрозділі «Анкетування» (<https://quest.kdu.edu.ua/index.php>) на офіційному сайті КрНУ дві з десяти анкет присвячені саме академічної доброчесності.

Окрім опитування, для впровадження принципів академічної доброчесності у освітній процес на кафедрі фундаментальних і галузевих юридичних наук КрНУ для магістрів-правників протягом кожного навчального року відбуваються такі заходи:

- гостьові онлайн-лекції на платформі ZOOM на тему академічної доброчесності за участю науково-педагогічних працівників КрНУ спільно із педагогами інших ЗВО, з якими укладені відповідні угоди про співпрацю;
- вебінари, підготовлені досвідченими фахівцями КрНУ та інших ЗВО, на яких здобувачі вищої освіти мають можливість обговорити різні складні питання щодо академічної доброчесності, а також передивитися докладні презентації, присвячені нормам законодавства про дотримання академічної доброчесності, видам порушень з боку студентів, викладачів, науковців;
- інформаційно-просвітницькі акції, присвячені питанням академічної доброчесності.

Отже, імплементація принципів академічної доброчесності в освітній процес неможлива без належної організації ціннісотворчого освітнього середовища, спрямованого на формування високоморального свідомого юриста.

ВИСНОВКИ / CONCLUSIONS

Питання дотримання академічної доброчесності є нагальною проблемою сучасної науково-освітньої спільноти в Україні. Академічна доброчесність є важливим елементом юридичної освіти, оскільки дозволяє студентам-правникам практикувати принцип етичності у прийнятті рішень, що є основою правосвідомості, необхідної для майбутньої професійної кар'єри. Юридичний аспект цієї проблеми полягає в тому, що наслідки для студента-правника, викритого в порушенні правил академічної доброчесності, можуть бути серйозними, оскільки це є порушенням довіри, яка є відмінною рисою юридичної професії.

Майбутні магістри права повинні мати чітке розуміння про те, як вчиняти правильно, а як – погано. Отже, щоб у здобувачів освіти одразу з початку навчання формувалося прагнення діяти у правовому полі, вони мусять знати юридичний аспект проблеми, тобто яку відповідальність можна понести за порушення академічної доброчесності. Магістри-правники повинні мати уявлення про те, яка відповідальність буває за певні види порушень академічної доброчесності – за хабарництво, порушення авторських прав, фабрикацію, фальсифікацію та інші порушення.

Педагогічний аспект полягає у постійній популяризації ідей академічної доброчесності серед майбутніх юристів завдяки спеціально розробленим заходам, створенні у межах ЗВО доброчесного академічного середовища, розробці й упровадженні відповідних положень та інших документів, що сприяють формуванню доброчесної поведінки студентів-правників упродовж всього навчання.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі / Prospects for further research in this direction. Теоретичне дослідження проблеми формування академічної доброчесності як однієї з базових цінностей майбутніх юристів може бути підставою для емпіричного дослідження показників сформованості цієї складової діяльнісного компонента ціннісно-сміслової компетентності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES

- [1] Верховна Рада України. (2017, Верес. 05). *Закон України № 2145-VIII «Про освіту»*. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
- [2] Кабінет Міністрів України. (2017, Лип. 19). *Постанова № 541 «Про затвердження Положення про Національний репозитарій*

академічних текстів». [Електронний ресурс].

Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/541-2017-%D0%BF#Text>

- [3] Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. (2024, Січ. 08). *Проект Закону України №10392 «Про академічну доброчесність»*. [Електронний ресурс].
Доступно: <https://ips.ligazakon.net/document/ji10516a?an=2>
- [4] Т. Г. Головань, «Формування доброчесності як основи професійної поведінки юриста», *Академічна доброчесність, відкрита наука та штучний інтелект: як створити доброчесне освітнє середовище: зб. есе програми підвищення кваліфікації*, Львів-Торунь, 18 верес. – 18 жовт. 2023 р. Львів, 2023, с. 117–119.
- [5] О. Шинкарук, «Сутність поняття «академічна доброчесність» в інтерпретації сучасних дослідників», *Актуальні питання гуманітарних наук*, т. 2, вип. 64, с. 376–380, 2023.
- [6] С. В. Мазуренко, «Аксіологічний вимір поняття «академічна доброчесність»: визначальні чинники», *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*, т. 34(73), № 3, с. 209–214, 2023.
- [7] А. В. Гуржій, В. Ю. Вакулюк, «Правове регулювання академічної доброчесності та особливості її забезпечення», на *Міжнар. наук.-практ. конф. Академічна відповідальність*. Київ, 2021, с. 27–29.
- [8] Д. Казначеева, В. Казначеев, «Академічна доброчесність як фактор забезпечення якості вищої освіти в системі МВС України», *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України*. Харків, 2020. [Електронний ресурс].
Доступно: <https://repository.globethics.net/handle/20.500.12424/3965530> Дата звернення: Лип. 02, 2024.
- [9] О. В. Бернацький, «До питання етико-правової природи академічної доброчесності в Україні», *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*, вип. 4(92), с. 75–86, 2020.
- [10] A. Davis, «Academic Integrity in the Time of Contradictions», *Cogent Education*, vol. 10, iss. 2, pp. 1–15, 2023. [Online].
Available: <https://doi.org/10.1080/2331186X.2023.2289307> Application date: July 02, 2024.

- [11] Є. Суліма, С. Деніжна, «Академічна доброчесність: етичне та нормативно-правове регулювання в університетському співтоваристві», *Університети і лідерство*, вип. 2(10), с. 120–141, 2020.
- [12] Я. Л. Волошина, «Доброчесність у професійній діяльності юриста», *Аналітично-порівняльне правознавство*, № 6, с. 16–21, 2022.
<https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.06.2>
- [13] Ю. А. Гончарова, «Академічна доброчесність у підготовці правників», *Академічна доброчесність: виклики сучасності*: зб. наук. есе учасників дистан. етапу наук. стажування для освітян. Варшава, Республіка Польща, 2022, с. 69–71.
- [14] T. Fishman (Ed.), *The Fundamental Values of Academic Integrity*. Second Edition, Clemson University, 2013. [Online]. Available: <https://www.chapman.edu/academics/academic-integrity/files/the-fundamental-values-of-academic-integrity.pdf>
Application date: July 03, 2024.
- [15] C. James, «Academic Integrity in Legal Education», in book: T. Bretag (Ed.) *Handbook of Academic Integrity*, 2016, pp. 1–14).
https://doi.org/10.1007/978-981-287-079-7_44-1
- [16] J. Bieliauskaitė, «On the way to professionalism – the promotion of law students’ academic integrity», *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, vol. 116, pp. 4229–4234, 2014.

ACADEMIC INTEGRITY AS A CORE VALUE FOR MASTERS OF LAWS: LEGAL AND PEDAGOGICAL ASPECTS

Anfisa Serhienko,

Senior Lecturer of the Department
of Fundamental and Branch Juridical Sciences
Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University.
Kremenchuk, Ukraine.

 <https://orcid.org/0000-0002-3863-5218>
anfisa.shmelyova@gmail.com

Abstract. The concept of academic integrity and its place in the system of values of future Masters of Laws are considered in the article. Using terminological analysis, the essential characteristics of “integrity” and “academic integrity” categories are determined. An overview of the legislation regulating the relations of participants in the educational process in the context of academic integrity is made. It is emphasized that

the Masters of Laws' academic integrity is one of the important components of the activity component of value and semantic competence. It is noted that the formation of academic integrity begins in the process of obtaining education and takes place in both legal and pedagogical aspects. The legal aspect is to identify different types of violations of academic integrity and to establish legal consequences for these violations. It is emphasized that the pedagogical aspect involves educational activities of HEIs among law students on the implementation of the principles of academic integrity. The relationship between the pedagogical and legal aspects of compliance with the norms of academic integrity is determined. The six fundamental principles developed by the International Center for Academic Integrity (ICAI), which ensure the implementation of academic integrity in HEIs educational process, are presented and substantiated. It is emphasized that it is effective to use online surveys of educational process participants to monitor the implementation of academic integrity. This requires the development of appropriate questionnaires by HEI staff. On the example of the Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University, there are considered the measures by which the principles of academic integrity can be effectively implemented in HEIs: guest online lectures with the participation of invited lecturers; webinars during which experienced professionals discuss with higher education applicants any complex issues related to the problems of academic integrity; information and awareness-raising events for everyone, where students share their own experiences and exchange useful information. It is proved that the constant popularization of the ideas of academic integrity among law students through the proper organization of a value-forming educational environment creates conditions for morally conscious lawyer training.

Keywords: academic integrity; value and semantic competence; fraud; bribery; intellectual property rights violation.

ПЕРЕКЛАД, ТРАНСЛІТЕРАЦІЯ / TRANSLATED AND TRANSLITERATED

- [1] Verkhovna Rada Ukrainy. (2017, Veres. 05). Zakon Ukrainy № 2145-VIII «Pro osvitu». [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (in Ukraine).
- [2] Kabinet Ministriv Ukrainy. (2017, Lyp. 19). Postanova № 541 «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Natsionalnyi repozytarii akademichnykh tekstiv». [Elektronnyi resurs].

Dostupno: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/541-2017-%D0%BF#Text> (in Ukraine).

- [3] Natsionalne ahentstvo iz zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity. (2024, Sich.08). Proiekt Zakonu Ukrainy № 10392 «Pro akademichnu dobrochesnist». [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://ips.ligazakon.net/document/ji10516a?an=2> (in Ukraine).
- [4] T. H. Holovan, «Formuvannia dobrochesnosti yak osnovy profesiinoi povedinky yurysta», Akademichna dobrochesnist, vidkryta nauka ta shtuchnyi intelekt: yak stvoryty dobrochesne osvitnie seredovyshche: zb. ese prohramy pidvyshchennia kvalifikatsii, Lviv-Torun, 18 veres. – 18 zhovt. 2023 r. Lviv, 2023, s. 117–119. (in Ukraine).
- [5] O. Shynkaruk, «Sutnist poniattia «akademichna dobrochesnist» v interpretatsii suchasnykh doslidnykiv», Aktualni pytannia humanitarnykh nauk, t. 2, vyp. 64, s. 376–380, 2023. (in Ukraine).
- [6] S. V. Mazurenko, «Aksiolohichni vymir poniattia «akademichna dobrochesnist»: vyznachalni chynnyky», Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Serii: yurydychni nauky, t. 34(73), № 3, s. 209–214, 2023. (in Ukraine).
- [7] A. V. Hurzhii, V. Yu. Vakuliuk, «Pravove rehuliuвання академічної доброчесності та особливості її забезпечення», на Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Akademichna vidpovidalnist. Kyiv, 2021, s. 27–29. (in Ukraine).
- [8] D. Kaznacheieva, V. Kaznacheiev, «Akademichna dobrochesnist yak faktor zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity v systemi MVS Ukrainy», Pidhotovka politseiskykh v umovakh reformuvannia systemy MVS Ukrainy. Kharkiv, 2020. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://repository.globethics.net/handle/20.500.12424/3965530> Data zvernennia: Lyp. 02, 2024. (in Ukraine).
- [9] O. V. Bernatskyi, «Do pytannia etyko-pravovoi pryrody akademichnoi dobrochesnosti v Ukraini», Visnyk Luhanskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav imeni E.O. Didorenka, vyp. 4(92), s. 75–86, 2020. (in Ukraine).
- [10] A. Davis, «Academic Integrity in the Time of Contradictions», Cogent Education, vol. 10, iss. 2, pp. 1–15, 2023. [Online]. Available: <https://doi.org/10.1080/2331186X.2023.2289307> Application date: July 02, 2024. (in English).

- [11] Ye. Sulima, S. Dienizhna, «Akademichna dobrochesnist: etychne ta normatyvno-pravove rehuliuvannya v universytetskomu spivtovarystvi», *Universytety i liderstvo*, vyp. 2(10), s. 120–141, 2020. (in Ukraine).
- [12] Ya. L. Voloshyna, «Dobrochesnist u profesiinii diialnosti yurysta», *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo*, № 6, s. 16–21, 2022. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.06.2> (in Ukraine).
- [13] Yu. A. Honcharova, «Akademichna dobrochesnist u pidhotovtsi pravnykiv», *Akademichna dobrochesnist: vyklyky suchasnosti: zb. nauk. ese uchasykiv dystan. etapu nauk. stazhuvannya dlia osvitian. Varshava, Respublika Polshcha*, 2022, s. 69–71. (in Ukraine).
- [14] T. Fishman (Ed.), *The Fundamental Values of Academic Integrity. Second Edition*, Clemson University, 2013. [Online]. Available: <https://www.chapman.edu/academics/academic-integrity/files/the-fundamental-values-of-academic-integrity.pdf>
Application date: July 03, 2024. (in English).
- [15] C. James, «Academic Integrity in Legal Education», in book: T. Bretag (Ed.) *Handbook of Academic Integrity*, 2016, pp. 1–14). https://doi.org/10.1007/978-981-287-079-7_44-1 (in English).
- [16] J. Bieliauskaitė, «On the way to professionalism – the promotion of law students' academic integrity», *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, vol. 116, pp. 4229–4234, 2014. (in English).

*Стаття надійшла до редакції
25 серпня 2024 року*

